

8D01450 (6D012000) – «Кәсіптік оқыту» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін қорғауға ұсынылған Битемирова Шолпан Абутобаевнаның «Болашақ кәсіптік оқыту педагогының компьютерлік-графикалық құзыреттілігін қалыптастырудың ғылыми-әдістемелік негіздері» атты диссертациялық жұмысына шетелдік ғылыми кеңесшісі, Түркия елі, Анталия қаласы «Акдениз университеті» Сәндік-қолданбалы өнер факультетінің «Дәстүрлі түрік өнері» кафедрасының Философия докторы (PhD) доцент Омер Займоғлының

ПІКІРІ

Битемирова Шолпан Абутобаевнаның «Болашақ кәсіптік оқыту педагогының компьютерлік графикалық құзыреттілігін қалыптастырудың ғылыми әдістемелік негіздері» атты диссертациялық жұмысы М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан зерттеу университетінің «Бейнелеу өнері, технология және музыкалық білім» кафедрасында орындалды. Бұл зерттеу өзектілігімен, ғылыми жаңашылдығымен және практикалық маңыздылығымен ерекшеленеді, сондықтан кәсіптік оқыту педагогтарын даярлау саласына маңызды үлес қосады. Диссертациялық жұмыста болашақ кәсіптік оқыту педагогының компьютерлік графикалық құзыреттілігін қалыптастырудың ғылыми әдістемелік негіздерінің зерттеу нәтижелері ұсынылған, әдістемесі әзірленген.

Зерттеудің өзектілігі:

Қазіргі цифрландырылған заманда графикалық иллюстрацияны кәсіби бағдарламалар негізінде жобалауда. Себебі, компьютер мен ғаламтор әлеуметтік қарым-қатынасты ғана емес, өндіріс процесін де өзгертті.

Жаңа бәлестің негізі білімнің, жаңа цифрлық технологиялардың, адамзат санасының жаңаша ойлау мүмкіндіктерінің тізгіні болатын инновациялық ойлау мен инновациялық әрекеттің қолданысқа түсуі бүгінгі күннің басты мәселесі екені белгілі. Сондықтан цифрлық өнерде әрдайым бір нәрсе жаңартылып, күн сайын жаңа технологиялар пайда болуда. Әрине, бұл болашақ кәсіптік оқыту педагогтерінің компьютерлік графикалық құзыреттілігін арттыруда жаңа мүмкіндіктерді ашады.

Цифрлық технологиялардың қарқынды дамуы және еңбек нарығы талаптарының өзгеруі жоғары оқу орындарында болашақ кәсіптік оқыту педагогын даярлаудың мазмұнын жаңартуды талап етеді. Осы үдерісте заманауи компьютерлік технологияларды меңгерту мен оларды кәсіби-педагогикалық қызметте қолдану маңызды орын алады. Сондықтан болашақ кәсіптік оқыту педагогының компьютерлік-графикалық құзыреттілігін қалыптастыру ғылыми-педагогикалық зерттеулердің өзекті бағыттарының бірі болып табылады.

Зерттеу мәселесі бойынша болашақ кәсіптік оқыту педагогының компьютерлік-графикалық құзыреттілікті қалыптастыру заманауи әдістемелік тәсілдерге негізделген күрделі және көп кезеңді процесс. Бұл құзыреттілік

компьютерлік графиканы оқу процесінде қолдану үшін қажетті дағдылар мен білімдерді қамтиды, оқытуды көрнекі, интерактивті және студенттер үшін қызықты етуге ықпал етеді.

Зерттеудің ғылыми жаңалығы және теориялық мәні: Болашақ кәсіптік оқыту педагогының компьютерлік-графикалық құзыреттілігі ұғымының мәні, мазмұны, құрылымы нақтылап, болашақ кәсіптік оқыту педагогының компьютерлік-графикалық құзыреттілікті қалыптастырудың құрылымдық-функционалдық моделі жасалған; болашақ кәсіптік оқыту педагогының компьютерлік-графикалық құзыреттілігін тиімді қалыптастырудың дидактикалық шарттарын анықтаған; ЖОО-да болашақ кәсіптік оқыту педагогының компьютерлік-графикалық құзыреттілігін қалыптастыру әдістемесі ұсынылды, оның тиімділігі тәжірибелі-эксперимент жұмысы нәтижесінде дәлелденген. Бұл болжамдардың дәлдігін арттыруға білім алушыларды анықтауға көмектеседі. Деректерді толық пайдалануды қамтамасыз етеді және білім беру процессін түсінуді жақсартады. Автор ұсынған модель оқыту үдерісінің тиімділігін арттыруға және білім алушылардың оқу нәтижелерін жақсартуға мүмкіндік береді.

Зерттеудің практикалық маңыздылығы: «Тігін бұйымдарының компьютерлік графикасы» пәнінің оқу бағдарламасы ендірілді, оқу құралы, электрондық оқулық, электронды практикалық жұмыс, студенттің өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулық, рөлдік ойын, практикалық сабақтар мен диагностикалық жүйені қамтитын оқу-әдістемелік кешен әзірленді. Зерттеу нәтижелерін жоғары оқу орындарында, техникалық және кәсіптік білім беру үдерісінде пайдалануға болады.

Автордың жеке үлесі. Зерттеу нәтижелерін апробациялау

Жұмыстың негізгі нәтижелері халықаралық ғылыми конференцияларда баяндалып, Scopus дерекқорына енгізілген рецензияланатын ғылыми журналда жарияланған, бұл зерттеудің өзектілігі мен ғылыми маңыздылығын айқындайды.

Ұсынылған зерттеу моделі болашақ кәсіптік оқыту педагогтарының компьютерлік-графикалық құзыреттілігін қалыптастыру деңгейін арттыруға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, «Тігін бұйымдарының компьютерлік графикасы» пәнін оқыту барысында білім алушылардың компьютерлік-графикалық құзыреттілігін қалыптастыруға бағытталған әдістеме әзірленіп, оның білім сапасын арттыруға, кәсіби дағдылары мен шығармашылық қабілеттерін дамытуға ықпал ететіні анықталды. Зерттеу нәтижелері жоғары оқу орны жағдайында апробациядан өткізіліп, олардың тиімділігі тәжірибе жүзінде расталды.

Қорыта айтқанда диссертациялық зерттеу барысында PhD докторант өзін міндеттер қоюдан оларды шешуге табанды түрде кәсіби құзыреттілігін, еңбекқорлығы мен ізденімпаздылығын көрсетті. Талапкердің Қазақстанда

және әлемдік жетекші ғылыми журналдарда жарияланған көптеген ғылыми мақалалары осының дәлелі.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде 8D01450 (6D012000) - Кәсіптік оқыту мамандығы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін Битемирова Шолпан Абутобаевнаның «Болашақ кәсіптік оқыту педагогының компьютерлік-графикалық құзыреттілігін қалыптастырудың ғылыми-әдістемелік негіздері» тақырыбындағы диссертациялық зерттеуін ресми түрде қорғауға ұсынуға болады деп есептеймін.

«Акдениз» университетінің
Сәндік-қолданбалы өнер факультеті
«Дәстүрлі түрік өнері» кафедрасының
философия (PhD) докторы доцент:

30.10.2025

Омер Займоглы

8D01450 (6D012000) – Mesleki Eğitim Programı kapsamında Felsefe Doktoru (PhD) derecesi almak üzere savunmaya sunulan Şolpan Abutobayevna Bitemirova'nın “Geleceğin Mesleki Eğitim Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli Grafik Yeterliliklerinin Geliştirilmesinin Bilimsel ve Metodolojik Temelleri” başlıklı doktora tezine ilişkin yabancı bilimsel danışman görüşü

Şolpan Abutobayevna Bitemirova'nın “Geleceğin Mesleki Eğitim Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli Grafik Yeterliliklerinin Geliştirilmesinin Bilimsel ve Metodolojik Temelleri” başlıklı doktora tezi, M. Auezov Güney Kazakistan Araştırma Üniversitesi Güzel Sanatlar, Teknoloji ve Müzik Eğitimi Bölümünde hazırlanmıştır.

Söz konusu çalışma; güncelliği, bilimsel yeniliği ve uygulamaya dönük önemi bakımından dikkat çekmekte olup, mesleki eğitim öğretmenlerinin yetiştirilmesi alanına önemli katkılar sunmaktadır. Tezde, geleceğin mesleki eğitim öğretmenlerinin bilgisayar destekli grafik yeterliliklerinin geliştirilmesine ilişkin bilimsel ve metodolojik temeller araştırılmış, bu doğrultuda özgün bir eğitim modeli ve yöntem önerilmiştir.

Araştırmanın Güncelliği

Günümüzün dijitalleşen dünyasında grafiksel tasarım ve görselleştirme süreçleri profesyonel bilgisayar programları aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Bilgisayar ve internet teknolojileri yalnızca sosyal iletişim biçimlerini değil, aynı zamanda üretim süreçlerini de köklü şekilde dönüştürmüştür.

Bilgiye dayalı toplumun gelişimi, dijital teknolojilerin yaygınlaşması ve insan düşüncesinin yenilikçi biçimlerde dönüşümü, inovatif düşünce ve uygulamaların önemini artırmıştır. Dijital sanat ve tasarım alanında sürekli olarak yeni teknolojiler ortaya çıkmakta, bu durum geleceğin mesleki eğitim öğretmenlerinin bilgisayar destekli grafik yeterliliklerini geliştirmeleri için yeni fırsatlar sunmaktadır.

Dijital teknolojilerin hızlı gelişimi ve iş gücü piyasasının değişen beklentileri, yükseköğretim kurumlarında mesleki eğitim öğretmeni yetiştirme süreçlerinin içerik ve yöntem bakımından güncellenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda, çağdaş bilgisayar teknolojilerinin öğretmen adaylarına kazandırılması ve bunların mesleki-pedagojik faaliyetlerde etkin biçimde kullanılabilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle geleceğin mesleki eğitim öğretmenlerinin bilgisayar destekli grafik yeterliliklerinin geliştirilmesi, eğitim bilimleri alanındaki güncel araştırma konularından biri olarak değerlendirilmektedir.

Araştırma kapsamında ele alınan bilgisayar destekli grafik yeterliliğinin geliştirilmesi; çağdaş öğretim yaklaşımlarına dayanan, çok aşamalı ve karmaşık bir süreçtir. Bu yeterlilik, bilgisayar grafiğinin eğitim süreçlerinde etkin kullanılabilmesi için gerekli bilgi, beceri ve yetkinlikleri kapsamaktadır. Ayrıca öğretim faaliyetlerinin daha görsel, etkileşimli ve öğrenciler açısından ilgi çekici hâle gelmesine katkı sağlamaktadır.

Araştırmanın Bilimsel Yeniliği ve Kuramsal Katkısı

Araştırmada, geleceğin mesleki eğitim öğretmenlerinin bilgisayar destekli grafik yeterliliği kavramının anlamı, içeriği ve yapısı ayrıntılı biçimde açıklanmış; söz konusu yeterliliğin geliştirilmesine yönelik yapısal-fonksiyonel bir model oluşturulmuştur.

Çalışmada ayrıca bu yeterliliğin etkili biçimde geliştirilmesini sağlayan didaktik koşullar belirlenmiş, yükseköğretim kurumlarında uygulanabilecek özgün bir öğretim yöntemi önerilmiş ve önerilen yöntemin etkililiği deneysel çalışmalarla doğrulanmıştır.

Araştırmacı tarafından geliştirilen model, öğretim süreçlerinin verimliliğini artırma ve öğrencilerin öğrenme çıktılarının iyileştirilmesine katkı sağlama potansiyeline sahiptir. Bunun yanında eğitim süreçlerinin daha iyi anlaşılmasına ve eğitim verilerinin daha etkin kullanılmasına imkân tanımaktadır.

Araştırmanın Uygulamalı Önemi

Araştırma kapsamında “Hazır Giyim Ürünlerinde Bilgisayar Grafiği” adlı ders programı geliştirilmiş ve uygulamaya aktarılmıştır. Bunun yanı sıra ders kitabı, elektronik ders materyali, elektronik uygulama çalışmaları, öğrenci bireysel çalışmalarına yönelik metodik kılavuz, rol oynama etkinlikleri, uygulamalı ders içerikleri ve tanılama sistemini içeren kapsamlı bir eğitim-öğretim paketi hazırlanmıştır.

Araştırma sonuçlarının yükseköğretim kurumlarında ve teknik-mesleki eğitim sisteminde etkin biçimde kullanılabileceği değerlendirilmektedir.

Yazarın Kişisel Katkısı ve Sonuçların Yaygınlaştırılması

Araştırmanın temel sonuçları uluslararası bilimsel konferanslarda sunulmuş ve Scopus veri tabanında indekslenen hakemli bilimsel dergilerde yayımlanmıştır. Bu durum çalışmanın bilimsel niteliğini, güncelliğini ve akademik önemini ortaya koymaktadır.

Önerilen araştırma modeli, geleceğin mesleki eğitim öğretmenlerinin bilgisayar destekli grafik yeterlilik düzeylerini yükseltmeye olanak sağlamaktadır. Ayrıca “Hazır Giyim Ürünlerinde Bilgisayar Grafiği” dersinin öğretimi sürecinde öğrencilerin bilgisayar destekli grafik yeterliliklerini geliştirmeye yönelik hazırlanan yöntemin, eğitim kalitesinin artırılmasına, mesleki becerilerin ve yaratıcı düşünme yeteneklerinin geliştirilmesine katkı sağladığı belirlenmiştir.

Araştırma sonuçları yükseköğretim kurumu ortamında uygulamaya aktarılmış ve elde edilen bulgular deneysel çalışmalarla doğrulanmıştır.

Sonuç ve Değerlendirme

Doktora çalışması süresince Şolpan Abutobayevna Bitemirova, araştırma problemlerini belirleme ve çözme konusundaki akademik yetkinliğini, çalışkanlığını ve araştırmacı kimliğini başarıyla ortaya koymuştur. Adayın Kazakistan'da ve uluslararası düzeyde saygın bilimsel dergilerde yayımlanan çok sayıda akademik çalışması da bunun açık bir göstergesidir.

Yukarıda belirtilen hususlar doğrultusunda, 8D01450 (6D012000) – Mesleki Eğitim Programı kapsamında Felsefe Doktoru (PhD) derecesi almak üzere Şolpan Abutobayevna Bitemirova tarafından hazırlanan “Geleceğin Mesleki Eğitim Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli Grafik Yeterliliklerinin Geliştirilmesinin Bilimsel ve Metodolojik Temelleri” başlıklı doktora tezinin resmi savunmaya sunulmasının uygun olduğu kanaatindeyim.

Akdeniz Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi
Geleneksel Türk Sanatları Bölümü

30.10.2025

Doç. Dr. Ömer ZAIMOĞLU